

Öğretmenlerin Sporcu Kimliği ve Sosyal Medya Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi

Muhammed PERİHAN¹, Cengiz ARSLAN², Semra KUVAT³

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 26.03.2023
Kabul Tarihi: 06.05.2023
Online Yayın Tarihi:
06.05.2023

Anahtar Kelimeler

Spor, Sosyal Medya,
Öğretmen

DOI:

10.55238/seder.1256699

Bu araştırma da Malatya da muhtelif ilkökul, ortaokul ve liselerinde görevli öğretmenlerin sosyal medya alışkanlığı ve sporcu kimliği düzeylerini belirlemek ve aralarında ilişkiyi değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırmaya 291 öğretmen gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Sporcu Kimliği Ölçeği" ve "Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği" kullanılmıştır. Analiz sonucunda veriler normal dağılım göstermiş, veri analizinde bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (anova) ve pearson korelasyon analizi gibi parametrik testler kullanılmıştır. Veri setinin analizleri SPSS istatistik programı ile yapılmış, anlamlılık düzeyi ($p < 0.05$) düzeyinde alınmıştır. Araştırmada öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya bağımlılığı düzeylerinin düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Cinsiyete, eğitim durumuna ve lisanslı spor yapma durumuna göre sporcu kimliğinde anlamlı fark görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin sporcu kimlik düzeylerinin düşük olduğu sporcu kimliği ve sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu durum sosyal medya alışkanlığının sporcu kimliğine etki etmediği şeklinde değerlendirilebilir.

Evaluation of Teachers' Athlete Identity and Social Media Habits

Abstract

Article Info

Received: 26.02.2023
Accepted: 06.05.2023
Online Published:
06.05.2023

Keywords

Sports, Social Media,
Teacher

In this research, it was aimed to determine the social media habits and athlete identity levels of teachers working in various primary, secondary and high schools in Malatya and to evaluate the relationship between them. 291 teachers voluntarily participated in the study. "Athlete Identity Scale" and "Social Media Addiction Scale" were used as data collection tools in the research. As a result of the analysis, the data showed normal distribution, and parametric tests such as independent samples t-test, one-way analysis of variance (anova) and pearson correlation analysis were used in data analysis. The analyzes of the data set were made with the SPSS statistical program, and the level of significance was taken at the level of ($p < 0.05$). In the study, it was seen that the athletes' identities and social media addiction levels of the teachers were low. There was a significant difference in the identity of the athlete according to gender, educational status and licensed sports status. In addition, it was determined that there was no significant relationship between teachers' athlete identities and social media habit levels. As a result, it has been determined that there is no significant relationship between the athlete's identity level and social media addiction. This situation can be evaluated as social media habit does not affect the identity of the athlete.

¹Firat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Elazığ/Türkiye E-mail: muhammedperihan444@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1930-4840

²Firat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Elazığ/Türkiye E-mail: carslan23@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4406-1131

³Firat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Elazığ/Türkiye E-mail: semrakuvat@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7509-1275

Giriş

Sosyal medya, kişilerin istekli olarak fotoğraf, video ve yazı gibi paylaşılabilecek unsurları diğer kişilere iletebildiği uygulamalardır (Bostancı, 2019). Aynı şekilde sosyal medya, paylaşılan video, fotoğraf gibi unsurlar ile kişilerin birbirlerinin dikkatini kendilerine yöneltmek amacıyla çabaladıkları bir paylaşım ortamıdır (Dağıtmaç, 2015).

Aynı şekilde sosyal medya kişilerin duygu ve görüşlerini görsel ve yazılı olacak şekilde her an sunabileceği bir ortam ortaya çıkarmıştır.

Literatürde sosyal medyaya dair bazı hususlar şöyle ifade ediliyor:

- Sosyal medya farklı bireyler ile tanışma ve aynı şekilde bilgi edinme alanıdır (Türkan, 2019).
- Sosyal medya, kitlelere istenildiği zaman ulaşma imkanı sağlamaktadır (Aslan, 2020).
- Sosyal medya, herhangi bir kısıtlamaya maruz kalmadan her an içerik oluşturabilecekleri bir alandır (Dikme, 2013).

Genel anlamda bu seçeneklere bakıldığında sosyal medyanın bireyleri internet ortamında devamlı kılan unsurun, sosyal medyanın kişiler arası etkileşim oluşturması olabilir.

Bilim ve teknolojinin gelişmesi, makineleşmenin artması ile insan gücüne olan ihtiyacın azalması ve kolaylaşan ulaşım ile kişilerin fiziksel aktivite durumları kısıtlanmıştır (Ritchie ve Adair, 2004).

Spor; kişinin yaşadığı çevre etkisi ile kazandığı beceri ve yetenekleri araçlı veya araçsız farklı kurallar çerçevesinde yalnız veya karşılıklı, boş zamanlarında veya tüm zamanını kullanacak biçimde bilinçli ve profesyonelce gerçekleştirdiği, dayanışmacı, yarışmacı ve kültürel bir kavramdır (İnal, 2003). Spor son yıllarda özellikle, insan hayatını biraz daha yüksek kaliteli ve sağlıklı ve de dengeli olarak devamını sağlaması için önem arz eden bir unsurdur. (Ekmekçi ve ark., 2013). Güncel olarak spor faaliyetlerine yaşamın her alanında karşılaşmaktayız. Okullarda beden eğitimi ve spor derslerinde, günlük yaşantımızda spor aktivitesi olarak, uygun vakitlerimizde her zaman yaşam ile iç içe bir duruma gelmiştir. Sporcu kimliği, bir bireyin benlik imajının sporla ilgili unsurları ile sporcunun rolü arasındaki benzerlik derecesi olarak tanımlanır. Güçlü bir sporcu kimliğine sahip kişilerin spora ve fiziksel aktiviteye katılmaya daha fazla ilgi duyduklarını ve spor hakkında daha olumlu düşündükleri ifade edilmektedir (Brewer ve ark., 1993). Her sporcu bireyin özgün bir sporcu kimliğinin oluşabilmesi için sporcu kendisini başkalarından daha farklı bir noktada görmelidir, kendi yapabileceklerinin ve kapasitesinin farkında olması gerekmektedir. Buda kişinin kendisine olan güvenine bağlıdır. Bir sporcunun davranışı kendi değerlendirmesinden ve davranışından saptığında veya bir kişi iradesine karşı hareket etmeye zorlandığında güveni sarsılır (Çetinkaya, 2015).

Araştırmalar, güçlü bir sporcu kimliğinin güçlü bir öz kimlik, sosyal etkileşim daha fazla, güven düzeyi yüksek olması ve olumlu spor deneyiminin daha fazla olması ile pozitif ilişkili olduğu ortaya koymuştur. Ayrıca, bireyin sporcu kimliğinin ekstrem olmamak kaydı ile güçlü olmasının da sporcuya psikolojik olarak olumlu katkı sağlayacağı saptanmıştır; ancak sporu, ekstrem seviyede yaşamının her alanına koyan sporcuların da aşırı spor aktivitesi yapma, beslenme yetersizliği, sakatlanma ve bu sakatlığa rağmen spora devam etme gibi farklı fiziksel ve psikolojik problemler yaşayacağı belirtilmiştir (Brewer ve ark., 1993).

Günümüzde bilgi çağında iletişim ve haberleşme yollarında da değişiklik göstermiştir. İnternet çok fonksiyonlu olarak önemli bir iletişim kanalı olmuştur (Çakmak, 2014). Hayatımıza çabucak giren internet şüphesizki beraberinde birtakım sorunlar ile gelmiştir. Işık ve Topbaş, çalışmalarında her çeşit yazı, görsel, video, oyun, grafik ve bunlara benzer iletişim çeşitlerinin multimedya olarak sunulabildiğini göstererek bu etkileşimli alanların kullanıcılar için bağımlılık araçları içerdiğini göstermiştir (Işık ve Topbaş, 2015).

Yaptığımız bu araştırmada günümüzde artarak devam eden internet, ekran bağımlılığı ve özellikle son yıllarda sosyal medya bağımlılığının (whatsapp, facebook, instagram, twitter) oluşturduğu ve oluşturacağı problemlere dikkat çekmek öğretmenlerin sosyal medya bağımlılık düzeyini araştırmak ve öğretmenler arasında sporcu kimliğinin sosyal medya kullanım düzeyine etkisi amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nicel araştırma yöntemine dayalıdır ve sonuçlar betimseldir. Genel tarama modeli kapsamında ilişkisel tarama modeli kullanılarak kurgulanan çalışmamızda basit tesadüfi örnekleme kullanılmış ve veriler anket yöntemiyle toplanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim sezonun da Malatya il milli eğitim müdürlüğü bünyesinde ilköğretim ve orta öğretim okullarında çalışan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışmanın örneklemini ise muhtelif okullarda çalışan öğretmenlerden eksik ya da değerlendirilmeye alınamayacak şekilde dolduranlar hariç 174 erkek öğretmen ve 117 kadın öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma için 30.05.2022 tarih ve 2022/13 sayılı etik kurul izni alınmıştır. Veri toplama 01.05.2022-01.07.2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Çalışmada Malatya ilinde görev yapan öğretmenlerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri; cinsiyet, eğitim durumu, sportif aktivite durumu, sporcu kimliği ve sosyal medya kullanım sıklığına göre incelenmiştir. Anket verileri, Google Forms kullanılarak çevrimiçi olarak toplandı.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak Sporcu Kimliği Ölçeği ve Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği kullanılmıştır.

Sporcu Kimliği Ölçeği (SKÖ)

Sporcu Kimliği verileri, Öztürk ve Koca (2013) tarafından geliştirilen toplam 10 maddeden oluşan ölçek ile toplanmıştır. Ölçekte yer alan ifadeler 1= Kesinlikle Katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılıyorum, 5= Tamamen Katılıyorum şeklinde 5'li Likert tipinde cevaplanmaktadır.

Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği (SMBÖ)

Sosyal medya bağımlılığının belirlenmesinde, Şahin ve Yağcı (2017) tarafından Türkçe formu düzenlenen toplam 20 maddeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçekte yer alan ifadeler 1= Bana hiç uygun değil, 2= Bana uygun değil, 3=Kararsızım, 4= Bana uygun 5= Bana çok uygun şeklinde 5'li likert tipinde cevaplanmaktadır.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda çarpıklık ve basıklık değerlerinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiş ve veri analizinde bağımsız örneklemler t testi, tek yönlü varyans analizi (anova) ve pearson korelasyon analizi gibi parametrik testler kullanılmıştır. SPSS istatistik programı ile yapılan Veri analizlerinin, anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ düzeyinde alınmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlık düzeyleri

Boyutlar	Ort.	SS
Sanal Tolerans	2.31	.655
Sanal İletişim	2.26	.671
SMBÖ-YF Genel	2.28	.641
Sporcu Kimliği	2.48	1.003

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin sporcu kimlik düzeylerinin zayıf (ort=2.48) düzeyde olduğu görülmektedir. Bunun yanında sosyal medya alışkanlıklarının, sanal tolerans alt boyutunda (ort=2.31), sanal iletişim alt boyutunda (ort=2.26) ve ölçeğin genelinde (ort.2.28) düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlıklarının cinsiyete göre analizi

	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t	p
Sanal Tolerans	Erkek	174	2.31	.659	.047	.96
	Kadın	117	2.31	.651		
Sanal İletişim	Erkek	174	2.23	.673	-.862	.39
	Kadın	117	2.30	.667		
SMBÖ-YF Genel	Erkek	174	2.26	.628	-.458	.64
	Kadın	117	2.30	.661		
Sporcu Kimliği	Erkek	174	2.60	1.005	2.618	.00*
	Kadın	117	2.29	.974		

*p<,05

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan bağımsız örneklem t-testi verileri bulunmaktadır. Veriler incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir (p<,05). Belirlenen anlamlı farklılık, erkek öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin kadın öğretmenlere göre anlamlı derecede yüksek olmasından dolayı erkek öğretmenler lehinedir.

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal medya alışkanlık düzeyinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan bağımsız örneklem t-testi verileri yer almaktadır. Veriler incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal medya alışkanlık düzeyinin anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir (p>,05).

Tablo 3. Öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlıklarının eğitim durumuna göre analizi

	Gruplar	n	\bar{X}	SS	t	p
Sanal Tolerans	Lisans	229	2.30	.682	-.259	.79
	Lisansüstü	62	2.32	.548		
Sanal İletişim	Lisans	229	2.25	.705	-.499	.61
	Lisansüstü	62	2.29	.528		
SMBÖ-YF Genel	Lisans	229	2.27	.671	-.265	.79
	Lisansüstü	62	2.29	.516		
Sporcu Kimliği	Lisans	229	2.39	.972	-2.711	.00*
	Lisansüstü	62	2.78	1.062		

*p<,05

Tablo 3’te araştırmaya katılan öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan bağımsız örneklem t-testi verileri yer almaktadır. Veriler incelendiğinde eğitim durumu değişkenine göre araştırmaya katılan

öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<,05$). Belirlenen anlamlı farklılık, lisansüstü eğitim mezunu öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin lisans mezunu öğretmenlere göre anlamlı derecede yüksek olmasından dolayı lisansüstü eğitim mezunu öğretmenler lehinedir.

Tablo 3'te araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal medya alışkanlık düzeyinin eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan bağımsız örneklem t-testi verileri yer almaktadır. Veriler incelendiğinde eğitim durumu değişkenine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal medya alışkanlık düzeyinin anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>,05$).

Tablo 4. Öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlıklarının lisanslı sporcu olarak aktive durumuna göre analizi

	Gruplar	n	\bar{X}	SS	F	p
Sanal Tolerans	1.Sporcu olarak aktivitem olmadı	196	2.35	.656	2.724	.04* 1>2 4>2
	2.Lisanslı okul takımında	30	2.00	.689		
	3.Klüp takımında	32	2.26	.703		
	4.Her ikisi de	33	2.39	.493		
Sanal İletişim	1.Sporcu olarak aktivitem olmadı	196	2.32	.687	3.438	.01* 1>2 4>2
	2.Lisanslı okul takımında	30	1.97	.654		
	3.Klüp takımında	32	2.08	.643		
	4.Her ikisi de	33	2.36	.520		
SMBÖ-YF Genel	1.Sporcu olarak aktivitem olmadı	196	2.33	.650	3.339	.02* 1>2 4>2
	2.Lisanslı okul takımında	30	1.96	.626		
	3.Klüp takımında	32	2.17	.677		
	4.Her ikisi de	33	2.36	.470		
Sporcu Kimliği	1.Sporcu olarak aktivitem olmadı	196	2.58	1.017	27.88	.04* 1>3
	2.Lisanslı okul takımında	30	2.44	1.056		
	3.Klüp takımında	32	2.13	1.000		
	4.Her ikisi de	33	2.22	.752		

* $p<,05$

Tablo 4'te araştırmaya katılan öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin lisanslı sporcu olarak aktive durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan tek yönlü varyans analizi verileri yer almaktadır. Veriler incelendiğinde lisanslı sporcu olarak aktive durumu değişkenine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<,05$). Belirlenen anlamlı farklılık LSD testi neticesinde sporcu olarak aktivesi olmayan öğretmenlerle kulüp takımında lisanslı olarak spor yapan öğretmenler arasındadır.

Tablo 4'te araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal medya alışkanlık düzeyinin lisanslı sporcu olarak aktive durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan tek yönlü varyans analizi verileri yer almaktadır. Veriler incelendiğinde lisanslı sporcu olarak aktive durumu değişkenine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal medya alışkanlık düzeyinin anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<,05$). Belirlenen anlamlı farklılık LSD testi neticesinde sporcu olarak aktivesi olmayan öğretmenlerle okul takımında lisanslı olarak spor yapan öğretmenler arasındadır. Ayrıca belirlenen anlamlı farklılık okul takımında lisanslı olarak spor yapan öğretmenler ile hem okul hem de kulüp takımında lisanslı olarak spor yapan öğretmenler arasındadır.

Tablo 5. Öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlıkları arasındaki ilişkiye ait analiz verileri

Sporcu Kimliği	Sanal Tolerans		Sanal İletişim		SMBÖ-YF Genel		
	r	.076	.066	.072	p	.19	.25

Tablo 5’te araştırmaya katılan öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ilişkin pearson korelasyon analizi verileri yer almaktadır. Veriler incelendiğinde öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir ($p>.05$). Bu durum sosyal medya alışkanlığının sporcu kimliğine etki etmediği şeklinde değerlendirilebilir.

Tartışma ve Sonuç

Çalışmamızın Tablo 1’ de Öğretmenlerin sporcu kimlikleri ve sosyal medya alışkanlık düzeyleri alt boyutunda ortalama puanlara bakıldığında, öğretmenlerin sporcu kimlik düzeylerinin düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Bu sonuçla öğretmenlerin spor yapma alışkanlığının zayıf olduğuna aynı şekilde spora olan ilginin düşük olduğunu spora bağlılık düzeylerinin ve çevredegerçekleşen spor olaylarına ilgisiz kaldığını değerlendirmekteyiz. Öğretmenlerin sosyal medya bağımlılığına baktığımız zaman puan ortalamasının sanal tolerans ve sanal iletişim alt boyutunda her ikisinde de düşük düzeyde olduğu bu sonuçla günümüzde insanların hayatına yön veren sosyal medyanın, öğretmenlerde bağımlılık düzeyinin yüksek olmadığı sonucuna varabiliriz. Bu sonuçlara bakıldığında öğretmenlerdeki sporcu kimliğinin, sosyal medya bağımlılık düzeyine bir katkı sağlamadığını çıkarabiliriz. Yapılan bir araştırmada Sporcuların karar verme gibi psikolojik davranışlarında etkili olan sporcu kimliği, bilişsel yapı içerisinde sporcuyla yönlendiren bir güce sahip olduğu düşünülmektedir (Horton ve Mack, 2000) literatüre baktığımızda çalışmamıza paralel bir sonuç çıkmamaş, öğretmenlerin sporcu kimliğinin düşük olmasına rağmen sosyal medya bağımlılığı yaşamadan kontrollü kullandıkları görülmektedir.

Bir diğer alt boyut olan cinsiyet değişkenine göre baktığımızda; tablo 2’deki verilere bakarak cinsiyet değişkeninde öğretmenlerin sporcu kimlik düzeylerinin, kadın öğretmenlerde erkek öğretmenlere göre düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Burada erkek öğretmenlerin sporu takip etmede çevresinde daha fazla kişinin sporla ilgili olduğu ve bu anlamda sporcu kimliğine etki eden durumların kadınlara oranla daha fazla olduğunu düşünmekteyiz. Cinsiyet değişkenine göre baktığımızda; öğrenci-sporcularla yürütülen çalışma, cinsiyet ve sosyal kimlik arasında önemli farklılıklar görülmektedir. Sosyal kimlik düzeyleri, erkek öğrencilerde kız öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu sonucun muhtemelen erkeklerin sosyal medyada daha fazla olması ve kızların hala aile baskısı altında olması ve sosyal medyaya daha az katılabilmelerinden kaynaklandığı tahmin edilmektedir (Namlı ve Demir, 2018). Cinsiyete göre bariz farklılık günlük olarak sosyal medya kanallarına giriş sayısında karşılaşmaktayız. Günlük farklı türde sosyal medya kanalı kullanma durumuna baktığımızda kadınlarda bu oranın erkeklere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir (Kavruk, 2016).

Bir diğer alt boyutta eğitim durumuna göre sporcu kimliği düzeyi ve sosyal medya bağımlılığına baktığımızda, eğitim düzeyi lisans olan öğretmenlerin, lisans üstü eğitim seviyesindeki öğretmenlere oranla tablo 3’de elde edilen verilere baktığımızda sporcu kimliği daha düşük düzeyde olarak görülmektedir burada

lisans üstü öğretmenlerin daha fazla sporla ilgilendiği ve spora zaman ayırma ve sporun içinde olma açısından pozitif yönde bir sonuç elde edildiğini görüyoruz. Sosyal medya bağımlılığında ise eğitim düzeyi açısından puan ortalamalarına bakıldığında anlamlı bir farklılık görülmemesi burada da sporcu kimliğinin sosyal medya bağımlılığı üzerinde bir etkisi olmadığını çıkarabiliriz. Yapılan bir çalışmada eğitim durumu lisans düzeyinde olan bireylerin günlük sosyal medyaya giriş sayısında yüksek lisans düzeyindeki kişilere oranla daha fazla sosyal medyaya giriş yaptıkları görülmektedir. Bu göstergelere bakıldığında lisans mezunu kişilerin günlük en az bir sosyal medya kullanımı gerçekleştirdiği söylenebilir (Kavruk, 2016). Literatür ile karşılaştırdığımızda sosyal medya bağımlılığında çalışmamızda eğitim düzeyi açısından bir farklılık görülmemesine karşın literatürde farklı bir sonuç ile karşılaşmış ve eğitim düzeyi lisans olan kişilerin daha fazla sosyal medyaya giriş yaptığı görülmektedir.

Araştırmamızda aktif lisanslı sporcu değişkenine göre baktığımızda tablo 4’de veriler değerlendirildiğinde lisanslı sporcu olan öğretmenlerin lisanslı olarak spor yapmayan öğretmenlere oranla daha yüksek düzeyde sporcu kimliğine sahip oldukları görülmekte bu durumun lisanslı spor yapan öğretmenlerin spor hayatını aktif devam ettirmesi ve en az bir spor dalında lisanslı faaliyet göstermeleri bu öğretmen grubunun sporla içiçe kalmasını sağladığını aktif spor yapmanın yanında spor kanallarını takip etmesinde ve spor dünyasına yaşanan olayları takip etmesi düzenli spor faaliyetinin içinde olmasının etkileri olduğunu göstermektedir. Bir tez çalışmasında Sağlıklı yaşam şekli davranışlarının sporu lisanslı olarak yapma durumuna göre genel ortalamalara bakıldığında spor yapma ve sosyal sorumluluk konusunda, lisanslı sporcu olarak aktiviteye katılan kişilerin sağlıklı yaşam düzeyi daha yüksek olduğu görülmektedir (Başak, 2019). Burada çalışmamız ile literatürü karşılaştırdığımızda çalışmamıza paralel bir sonuç gösterdiğini sporu lisanslı olarak yapan kişilerin çalışmamızda sporcu kimliği yüksek görülürken bu çalışmada ise sağlıklı yaşam düzeyi ve sosyal sorumluluk alma düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Burada lisanslı spor yapan bireylerin sosyal hayat içerisinde bireysel ve sosyal yaşam içerisindeki olumlu katkılarına görmekteyiz.

Araştırmamızda tablo 5’ de elde edilen verilere göre öğretmenlerin sporcu kimliği ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkiye yönelik puanların düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Bu durumda sporcu kimliğinin yüksek veya düşük düzeyde olması sosyal medya bağımlılığına bir etkisi olmadığını görmekteyiz. Literatüre baktığımızda ortaöğretim öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırma öğrencilerin sporda sosyal kimlik düzeylerinin sosyal medya kullanım durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı seviyede değiştiği gözlemlenmiştir. Burada günlük sosyal medya kullanımı 2-3 saat düzeyinde zaman geçiren öğrencilerin, sosyal medyayı 2 saatten daha az kullanan öğrencilere göre sporda sosyal kimlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür (Ulukan ve ark., 2021). Literatür ile karşılaştırdığımızda bizim çalışmamızda sporcu kimliğinin sosyal medya bağımlılık düzeyine etki etmemesine karşın, bu örnek çalışmada sosyal medya kullanım süresi yüksek olan öğrencilerin sporda sosyal kimlik düzeylerinin yüksek çıkması çalışmamız ile benzer olmayan bir sonucun çıktığını göstermektedir.

Elde ettiğimiz veriler ile sosyal medya bağımlılığının öğretmenler arasında yaygın olmadığı, sporcu kimliğinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Cinsiyet değişkeninde ise erkek öğretmenler lehine sporcu kimliğinin daha yüksek düzeyde olduğunu görmekteyiz. Eğitim durumu düzeyine baktığımızda araştırmaya katılan öğretmenlerin sporcu kimliklerinin düzeyinin anlamlı farklılık

gösterdiği ancak sosyal medya bağımlılığı boyutunda anlamlı bir ilişki görülmediği belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin sporcu kimliğinin sosyal medya bağımlılığı üzerinde bir etkisinin olmadığını görmekteyiz. Literatürde farklı denek grupları ile yapılan çalışmalarda benzer sonuçlar görülmesi ile beraber farklı sonuçlarda görülmüştür. Öğretmenler üzerinde yapılan çalışmada genel anlamda sporcu kimliğinin sosyal medya bağımlılığını azaltma açısından olumlu yönde bir katkı sağlamadığına ancak çalışmamızın daha sonra farklı denek grupları ve diğer araştırma yöntemleri ile yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağını düşünmekteyiz.

Kaynaklar

- Aslan, T. (2020). *Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kaygılarının sosyal medya bağımlılıklarını yordayıcı rolünün incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Mersin.
- Baba H., Namlı, S., Demir, G.T. (2018). *Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sporcu kimlikleri ve başarı yönelimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Cilt 3, Sayı 7, Sayfa-179-196.
- Başak, A. (2019). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin sporcu kimlikleri ve sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının incelenmesi*. Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Kayseri.
- Bostancı, M. (2019). *Medya Okuryazarlığı*. Nobel Yayınevi, Yayın No: 2244, Sayfa-104.
- Brewer, B.W., Van Raalte, J.L., Linder, D.E. (1993). Athletic identity: Hercules' muscles or achilles heel. *Int J Sport Psychol*, 24, 237-254.
- Çakmak, V. (2014). *İletişim kaygısının sosyal medya kullanımı üzerine olan etkisi: üniversite öğrencileri üzerine örnek olay incelemesi*. Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Ana Bilim Dalı, Konya.
- Çetinkaya, T. (2015). *Takım sporlarında sporcu kimliği ve sürekli sportif kendine güven ilişkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara.
- Dağıtmaç, M. (2015). *Sosyal Medya Bizi Neden Kullanır*. Metamorfoz Yayıncılık.
- Demir, Ü. (2016). Sosyal medya kullanımı ve aile iletişimi: Çanakkale’de lise öğrencileri üzerine bir araştırma, *Selçuk İletişim*, 9 (2), 27-50. doi: 10.18094/si.99029.
- Dikme, G. (2013). *Üniversite öğrencilerinin iletişimde ve günlük hayatta sosyal medya kullanım alışkanlıkları Kadir Has Üniversitesi Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Ekmekçi, A., Ekmekçi, R., İrmış, A. (2013). Küreselleşme ve spor endüstrisi. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 91-117.
- Horton, R., & Mack, D. (2000). Athletic identity in marathon runners: Functional focus or dysfunctional commitment? *Journal of Sport Behavior*, 23(2), 101.-119.
- Işık, U., Topbaş, H. (2015). Facebook ve bağımlılık: medya bağımlılığı araştırması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 38, 319- 336.
- İnal, A.N. (2003). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*. Nobel Yayıncılık, 1. Baskı

- Kavruk, B. (2016). *Sosyal medya kullanımının cinsiyet ve eğitim düzeyi açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Öztürk, P., Koca, C. (2013). Sporcu Kimliği Ölçeğinin Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Hacettepe Journal Of Sport Sciences*, 24(1), 1-10.
- Ritchie, B.W., & Adair, D. (2004). *Sport Tourism: Interrelationships, Impacts And Issues*. Channel View Publications. Eds Vol. 14.
- Şahin, C., Yağcı, M. (2017). Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği-Yetişkin Formu: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması. Ahi Evran Üniv. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt 18, Sayı 1, Sayfa-533
- Türkan, S. (2019). *Medya Okuryazarlığı Dersini Alan Öğrencilerin Sosyal Medyaya Yönelik Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum.
- Ulukan, M., Ulukan, H., Esenkaya, A. (2021) Ortaöğretim öğrencilerinin sporda sosyal kimlik algılarında ve spora yönelik tutumlarında demografik değişkenlerin rolü. *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 9 (2).

Makale Alıntısı

Perihan, M., Arslan, C., & Kuvat, S. (2023). Öğretmenlerin Sporcu Kimliği ve Sosyal Medya Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi [Evaluation of Teachers' Athlete Identity and Social Media Habits], *Spor Eğitim Dergisi*, 7 (2), 77-85.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.